

KAN MAN STOLE PÅ BIBELEN?

Det er mange mennesker i dag som har problemer med å forholde seg til Bibelen som Guds ord. Den vanlige oppfatninga i den vestlige verden er at Bibelen ikke er troverdig, at den består av litt sannhet og litt løgn, fantasier og myter, og kanskje noe fra den åndelige verden også.

For ganske mange mennesker er Bibelen en blanding av Guds ord og menneskeord. De tror at Bibelen kan ha elementer av guddommelig åpenbaring men at det menneskelige aspektet en finner i Bibelen, på visse steder tar over kontrollen på en slik måte at en ikke kan si at HELE Bibelen er Guds inspirerte ord.

Men det er også sant at for millioner av mennesker er Bibelen en bok som, ikke bare inneholder Guds ord men som også er Guds ord. De tror at Bibelen er bøkenes bok og hvor alle disse er innblåst av Gud, at en kan 100 % stole på Bibelen fordi den er Guds ufeilbarlige åpenbaring til oss mennesker.

I dette programmet, i Sannheten og Livet, vil vi i en tid fremover ta for oss dette tema og søke å gå i dybden på det. Vi representerer det tredje synet på Bibelen, vi tror at boken er Guds ord og hans åpenbaring til hele menneskeheten. La oss først få sitere noen vers fra den gamle boken:

 Jes 40:8

Gresset blir tørt, blomsten visner. Men vår Guds ord står fast til evig tid.

 Matt 24:35

Himmel og jord skal forgå, men mine ord skal slett ikke forgå.

I. NØDVENDIGHETEN AV EN SLIK BOK

”Hva er sannhet”, sa Pilatus. Ved å si dette indikerer han en søken etter sannhet, men også samtidig at det nok var forgjeves å søke etter den. Hvis vi ikke hadde en autoritet som kunne lede oss til sannheten om Gud, mennesket og verden, ville Pilatus hatt rett. Men, nå er saken den at vi ikke lenger behøver å famle rundt i blinde, for det finns en bok, Bibelen som med sine ord er i stand til å gi oss visdom som leder til frelse ved troen på Jesus Kristus.

 2Tim 3:14-15

Men bli du i det du har lært og er blitt overbevist om. Du vet jo hvem du har lært det av, og helt fra barndommen av kjenner du De hellige skrifter, som kan gjøre deg vis til frelse ved troen på Kristus Jesus.

1. En slik åpenbaring bør vi streve etter

Den Gud som skapte universet må være en Gud med stor visdom og en Gud med slik visdom vil helt sikkert ha en mening med sin skapning. Å ignorere denne guddommelige hensikten med våre liv, må betraktes som dårskap og det å forkaste den, som en synd. Men så kommer spørsmålet: Hvordan kan den guddommelige hensikten og meningen med oss mennesker bli gjort kjent for oss? Historien viser oss at menneskeheten har kommet frem til forskjellige konklusjoner på forskjellige viktige spørsmål og mange kommer aldri frem til noe som helst. En kan derfor ikke stole på de løsninger som er fremkommet ved menneskelig tenkning. Fordi alle mennesker, selv de beste og mest kunnskapsrike, gjør feil og dette faktum har kostet menneskeheten mye opp gjennom tidene. Vise kvinner og menn kan bygge sine stiger i et forsøk på å nå opp mot det guddommelige og fullkomne. Men deres stiger vil alltid være for korte og de når ikke frem. Paulus sier det slik:

1Kor 1:21

For da verden ikke ved sin visdom kjente Gud i Guds visdom, fant Gud for godt å frelse dem som tror, ved forkynnelsens dårskap.

2. En slik åpenbaring er å forvente.

I naturen har vi allerede en åpenbaring av Gud som vi kan fatte med vårt forstand. Men for mennesket som er tynget og bundet av synd i sjel og sinn, kan ikke denne forståelse verken gi rett lys eller forløsning. Åpenbaringen av Gud gjennom naturen gir oss en forståelse av at han finns men evner ikke alene å sette oss i forbindelse med ham slik at han kan oppleves i sjelens dyp. Åpenbaringen i naturen gir oss et glimt av hans fantastiske makt men lar oss ikke få del i denne skaperkraften. Vi blir slått av den visdom som Skaperen har lagt for dagen i og med skaperverket og naturen, men det gir oss ikke mere visdom enn det vi med våre menneskelige resurser kan tilegne oss. Ville det ikke være naturlig å tenke at den Gud som har skapt alt ikke ville være fornøyd med at mennesker beundrer ham for skaperverket, men at han også ønsker nærkontakt med oss ved å gi oss en større og mer fullkommen åpenbaring? Det er å forvente.

Rom 1:19-20

For det en kan vite om Gud, ligger åpent for dem, for Gud har åpenbaret det for dem. For hans usynlige vesen, både hans evige kraft og hans guddommelighet, har vært synlig fra verdens skapelse av. Det kjennes av hans gjerninger, for at de skal være uten unnskyldning.

3. En slik åpenbaring måtte nedskrives

Det er helt klart at hvis Gud skulle legemliggjøre sitt budskap til oss mennesker, måtte det være i form av et skrevet dokument eller, en bok. Boken er det beste metoden når det gjelder å bevare sannheten og føre den videre fra generasjon til generasjon. Den muntlige overleveringen av det som kan huskes, er altfor svake metoder til å bevare sannheter fra en generasjon til en annen og en kan simpelthen ikke stole på det. Derfor var det helt riktig av Gud og samtidig helt normalt av ham å gi oss sin åpenbaring i form av en bok som var skrevet av utvalgte mennesker som selv fikk ordene fra Gud. Så langt vi kan se, var der ingen bedre metode for å bevare hans ord for etterslekten og de generasjoner som senere skulle komme. Det er også naturlig å forvente at Gud ville inspirere sine tjenere, de som skulle skrive ned hans åpenbaring ettersom dette var helt nødvendig fordi disse tjenerne også var mennesker med skøpeligheter og feil. Gjennom denne spesielle inspirasjonen ble det utelukket at den menneskelige faktoren skulle føre til feil i nedtegningen av ordene i åpenbaringen. Det er dette vi kaller ”verbalinspirasjonen”, noe vi skal komme tilbake til senere. Det er også naturlig å tro at Gud også ville ta vare på det som ble nedtegnet og våket over det, og bevarte det gjennom tidene, slik at det ikke skulle bli ødelagt av hans fiender. Det er også naturlig å tro at når hans menighet skulle skille det edle fra det uedle, det sanne fra det falske, ville også Gud være til stede og ved sin Ånd hjelpe kirken også i den prosessen.

II. SKRIFTENES GUDDOMMELIGE INSPIRASJON

At en religion uten inspirerte skrifter likevel kan være guddommelig er tenkelig. Hvis en for eksempel kan bevise historisk at Jesus gjorde mirakler, uttalte profetiske ord og sa han var Gud, og hvis en kan bevise at han døde for å forløse syndere og at han sto opp igjen og at han gjorde menneskets endelig avhengig av deres tro på ham eller ikke – så, enten det skrevne ordet om dette er inspirert eller ikke, vil det så klart være alvorlig å fornekte en så stor en frelse som denne!

Men vi behøver ikke være i tvil om at vår tro bygger på langt mer enn bare beviser fra de historiske fakta. Vi har med inspirert ord å gjøre når vi nærmer oss både Det gamle og Det Nye Testamentet. Skriften selv er helt klar i så måte:

 2Tim 3:16

Hele Skriften er innåndet av Gud og nyttig til lærdom, til overbevisning, til rettledning, til opptuktelse i rettferdighet,

 2Pet 1:19-21

Og desto fastere har vi det profetiske ord, som dere gjør vel i å akte på. Det er som en lampe som lyser på et mørkt sted, inntil dagen lyser fram og morgenstjernen går opp i deres hjerter. For dere vet først og fremst dette, at intet profetord i Skriften er gitt til egen tydning. For aldri er noe profetord brakt fram ved menneskers vilje, men de hellige Guds menn talte drevet av Den Hellige Ånd.

Hva er så inspirasjon? Dette begrepet er definert av en av verdens ledende bibelfortolkere, Webster, som sa det slik:

”Inspirasjon er Guds Ånds overnaturlige innflytelse på det menneskelige sinn, ved hvilken profetene, apostlene og andre hellige skribenter ble kvalifisert til å fremsette guddommelig sannhet uten å blande inn feil.”

I følge en annen bibelfortolker, Dr. Gaussen, så er inspirasjonen ”den uforklarlige kraften den guddommelige Ånd utøver på skriftenes forfattere, for å lede dem endog i de ord de skulle bruke, og for å bevare dem fra all feil så vell som noen utelatelse.”

Slik apostelen Paulus definerer det i sitt avsnitt i 2 Tim. 3:16, er inspirasjonen Guds sterke og bevisste åndepust inn i mennesker for å kvalifisere dem til å uttale sannheten. Som det er sagt av en annen ved navn William Evans: ”Det er Gud som taler gjennom mennesker og derfor er GT like så mye Guds ord som om Gud selv hadde talt det. Skriften er et resultat av at Gud har blåst inn i dem, på samme måte som menneskelig tale kommer av å puste gjennom munnen når en former ord.”

Det Peter sa i 2 Pet 1:21 viser at Den Hellige Ånd var spesielt og mirakuløst til stede med og i skriftenes forfattere i det Han åpenbarte for dem sannheter som de av seg selv ikke visste fra før og ledet dem til å skrive ned disse sannheter, samt det de både så og hørte slik at de ble i stand til å formidle alt dette med nøyaktighet til andres tanker.

Når man leser om kristendommens forskjellige trosbekjennelser kan man få den oppfatning at kristendommen er en heller komplisert affære. Ingen ting kan være mer feil. Læren i et nye Testamentet slik den ble opprinnelig fremsatt er enkel og kan bli utlagt på en enkel måte. Men som tiden gikk, ble kirken konfrontert med feilaktige og villedende læresetningar og måtte derfor ta skitt for å avklare og hegne om Guds sanne ord ved å definere mange begrep. Fra denne prosessen kommer altså troslæren. Denne kom til å spille en sentral rolle i menighetens lange historie og ble en hindring bare når læresetningane ble en erstatning for levende tro.

Læren om inspirasjonen slik den er fremsatt i Ordet, er i grunnen enkel men det at det fremsto feilaktige og villedende syn har gjort det nødvendig å hegne om læren vedrørende inspirasjonen med fulle og detaljerte forklaringer.

1. **Inspirasjonen er guddommelig og ikke bare menneskelig**

Modernistene identifiserer skriftenes forfatters inspirasjon til å være åndelig innsyn og visdom som også kan finnes hos menn som Plato, Sokrates, Shakespeare og andre genier innenfor litteraturen, filosofien og eller den religiøse verden. Denne teorien fjerner all mening fra ordet ”inspirasjon” og er helt uforenlig med den bibelske inspirasjonens unike og overnaturlige karakter.

2. **Inspirasjonen er unik og ikke bare alminnelig**

Noen forveksler inspirasjonen med indre lys. Dette refererer til det verk den Hellige Ånd utfører i oss og er vanlig hos alle kristne. Denne indre opplevelse av lys, av forståelse kom når Guds tjenere studerte skriften og den Hellige Ånd gav dem en klar forståelse av betydningen av ordet og dets hemmeligheter. Men det er ikke det samme som inspirasjon. Vi har allerede lest at de hellige Guds menn talte drevet av den Hellige Ånd slike sannheter som de mottok ved inspirasjonen. Men det hendte at de ikke forsto det guddommelige inspirerte ordet som de allerede hadde talt. Ånden inspirerte i dem ord å tale eller skrive som de ikke alltid forsto. Som for eksempel Daniel:

 Dan 12:8-9

Jeg hørte det, men forstod det ikke. Og jeg sa: Herre! Hva blir utgangen på disse ting? Og han sa: Gå bort, Daniel! For disse ord skal være skjult og forseglet inntil endens tid.

Eller som det står om andre profeter som gransket sine egne profetier for å finne ut meningen med dem.

 1Pet 1:10-11

Om denne frelse var det profetene gransket og ransaket, de som profeterte om den nåde som dere skulle få, idet de gransket hvilken eller hva slags tid Kristi Ånd, som var i dem, viste fram til når han forut vitnet om Kristi lidelser og herligheten deretter.

3. **Inspirasjonen er levende men ikke mekanisk**

Inspirasjon er ikke det samme som diktat i den forstand at forfatterne var passive eller at de sto på en måte utenfor seg selv og sine evner når de nedtegnet sitt budskap. Her tenker en ikke på de gangene Herren selv sa: ”Skriv!” som når de ti budordene eller Herrens bønn. Selve ordet ”inspirasjon” utelukker diktatet. En forretningsmann behøver ikke å inspirere sin sekretær når han vil hun skal skrive et brev for ham. Gud talte ikke til menneskene slik en taler gjennom en megafon. Den Hellige Ånd brukte forfatterens evner og legning som uten tvil bærer preg av individet, personen som frembar budskapet. Dette kan man kjenne igjen når man leser Bibelen i sammenheng. Legg merke til forskjellen i litterær stil mellom profeten Esekiel og apostelen Johannes!

Dette fantastiske og forunderlige samarbeidet mellom det guddommelige og det menneskelige produserte det fullkomne budskapet selv om vi ikke kan forklare selve mekanikken bak dette underet.

4. **Inspirasjonen er fullstendig og ikke bare stykkevis**

Det finns en teori som fremholder delvis inspirasjon når det gjelder Bibelen. Det går ut på å si at forfatterne var feilfrie i saker hvor de uttalte seg om frelsen og lignende men de var ikke ufeilbarlige i saker som gjaldt historie, vitenskap, kronologi og annet lignende. I følge denne teorien ville det være mer korrekt å si at Bibelen inneholder Guds ord men ikke at den er Guds ord. Denne teorien fører oss inn i en hengemyr av usikkerhet for hvem kan si med sikkerhet hva som er ufeilbarlig og hva som er Guds ord eller ikke. Hvis bibelhistorien

er falsk og har feil da kan heller ikke de læremessige sider ved ordet være til å stole på for de hviler i sin turn på de historiske fakta. Men skriften selv uttaler med sikkerhet at den er inspirert, ikke bare 50% eller 70% eller 90% men 100% inspirert. Kristus og hans apostler omtaler skriften som "Guds ord" og det gjelder både det Gamle og det Nye Testamentet.

5. Ordene er inspirert, ikke bare tankene

I følge et annet syn sies det at Gud inspirerte *tankene* til forfatterne, ikke deres ordene de talte. Dette betyr at Gud inspirerte *dem* men overlot til forfatterne selv å velge ordene de skulle bruke for å formidle de inspirerte tankene. Men trykket vi finner i Bibelen når det gjelder inspirasjonen ligger ikke på redskapet som frembar budskapet, men på ORDENE som inspirerte.

 Heb 1:1

*Etter at Gud i fordums tid mange ganger og på mange måter hadde **talte** til fedrene gjennom profetene,*

 2Pet 1:20-21

*For dere vet først og fremst dette, at intet **profetord** i Skriften er gitt til egen tydning.*

*For aldri er noe **profetord** brakt fram ved menneskers vilje, men de hellige Guds menn **talte** drevet av Den Hellige Ånd.*

Videre er det vanskelig å skille mellom ord og tanke. En tanke er nemlig først et "indre ord", eller et ord i hjertet.

 Luk 3:8

Bær da frukt som er omvendelsen verdig! Begynn ikke å si til dere selv: Vi har Abraham til far! For jeg sier dere: Gud kan vekke opp barn for Abraham av disse steinene.

 Sal 53:2:

Dåren sier i sitt hjerte: Det er ingen Gud. Ond og avskyelig er deres ferd, det er ikke noen som gjør godt.

Et ord er en tanke uttrykt. Guddommelig inspirerte tanker vil nødvendigvis bringe frem inspirerte ord. Paulus taler om dette.

 1Kor 2:13

Og dette forkynner vi, ikke med ord som menneskelig visdom har lært oss, men med ord vi har lært av Ånden. Vi tolker åndelige ting med åndelige ord.

I ser hvor avgjørende betydning skriften legger på endog enkelte ord for fra flere slike har det kommet betydelig lære. Her er noen eksempler:

Sannheten om skriftens ufeilbarlighet baseres på noen få ord fra Salmenes bok

 Joh 10:35

Når loven har kalt dem som Guds ord kom til, for guder – og Skriften kan ikke gjøres ugyldig

Jesus som Davids Sønn, bekrefte igjen av en salme.

 Matt 22:42-44

Hva mener dere om Messias? Hvem er han sønn av? De sier til ham: Av David. Han sier til dem: Hvordan kan da David i Ånden kalle ham Herre? Han sier jo: Herren sa til min Herre: Sett deg ved min høyre hånd, til jeg får lagt dine fiender til skammel for dine føtter!

Sannheten om at Kristus er Abrahams ætt baserer seg på entallsformen ”ætt”.

 Gal 3:16

Men løftene ble gitt til Abraham og hans ætt. Han sier ikke: Og til dine ætlinger, som om det gjaldt mange. Men som når det gjelder én: Og din ætt. Og dette er Kristus.

Jorden og alle tings oppløsning har sin grunn i to ord fra profeten Hagai

 Heb 12:26-27

Hans røst rystet den gang jorden. Men nå har han lovt, og sagt: Enda en gang vil jeg ryste, ikke bare jorden, men også himmelen. Men dette ordet: enda en gang, gir til kjenne at de ting som rystes skal bli tatt bort. For de er jo skapte ting. Og så skal det som ikke kan røkkes, bli stående.

6. Forskjell mellom åpenbaring og inspirasjon

Det er en klar forskjell mellom åpenbaring og inspirasjon. Vi har to ting her som vi skal legge merke til. Med ”åpenbaring” mener en Guds gjerning hvor igjennom han viser sin tjener profeten ting som han ellers ikke hadde mulighet til å oppdage.

Med inspirasjon mener vi at den samme Herren tjener blir bevart fra å tale eller skrive feil når han videreformidler åpenbaringen.

Moses fikk se en originalen til helligdommen i det himmelske og Guds herligheten i himmelen som en åpenbaring, noe som han skrev ned i sine bøker under Åndens inspirasjon. Resultatet ble en stor del av det inspirerte Gamle Testamentet.

III. HVA SIER SKRIFTEN OM SEG SELV?

1. Skriften hevder selv å være inspirert

Det Gamle Testamentet hevder å ha blitt til under Guds spesielle inspirasjon. Uttrykket ”..og Gud sa eller tilsvarende, forekommer mer enn 2.600 ganger i GT. Historien, loven, salmene og profetene sies å ha blitt nedskrevet under spesiell inspirasjon av mennesker som var salvet av Gud. Her kan vi hente mange skriftsteder:

 2M 24:4

Så skrev Moses opp alle Herrens ord. Han stod tidlig opp om morgenen og bygde et alter nedenfor fjellet og reiste tolv støtter for de tolv Israels stammer.

 Jos 3:9

Og Josva sa til Israels barn: Kom hit og hør Herren deres Guds ord!

 2Kong 17:13

Og Herren vitnet for Israel og for Juda ved alle sine profeter, alle seerne, og sa: Vend om fra deres onde veier og hold mine befalinger og bud i samsvar med hele den lov som jeg gav deres fedre, og som jeg sendte til dere ved mine tjenere profetene!

 Jes 34:16

Se etter i Herrens bok og les! Ikke ett av disse dyr skal mangle, det ene skal ikke savne det andre. For hans munn byder det, og hans Ånd samler dem.

 Sak 7:12

Sitt hjerte gjorde de hårdt som en diamant, så de ikke hørte på loven og de ord Herren, hærskares Gud, sendte ved sin Ånd gjennom de tidligere profeter. Derfor kom det en stor vrede fra Herren, hærskares Gud.

Kristus selv kunne underskrive på nettopp dette. Han gikk god for GT. Han siterte det og levde i harmoni med det lære.

 Matt 5:18

For sannelig sier jeg dere: Før himmel og jord forgår, skal ikke den minste bokstav eller en eneste tøddel i loven forgå, før det er skjedd alt sammen.

 Joh 10:35

Når loven har kalt dem som Guds ord kom til, for guder – og Skriften kan ikke gjøres ugyldig –

 Luk 18:31

Han tok de tolv til side og sa til dem: Se, vi går opp til Jerusalem, og alt som er skrevet av profetene om Menneskesønnen, skal oppfylles.

 Luk 24:25-27

Da sa han til dem: Så uforstandige dere er, og så trege i hjertet til å tro alt det som profetene har talt! Måtte ikke Messias lide dette og så gå inn til sin herlighet? Og han begynte fra Moses og fra alle profetene og utla for dem i alle Skriftene det som er skrevet om ham.

Apostlene trodde også på Bibelens inspirasjon og sa noe om det.

 2Tim 3:16

Hele Skriften er innåndet av Gud og nyttig til lærdom, til overbevisning, til rettledning, til opptuktelse i rettferdighet,

 Heb 1:1

Etter at Gud i fordums tid mange ganger og på mange måter hadde talt til fedrene gjennom profetene,

 2Pet 1:21

For aldri er noe profetord brakt fram ved menneskers vilje, men de hellige Guds menn talte drevet av Den Hellige Ånd.

 Apg 1:16

Brødre! Det skriftordet måtte bli oppfylt som Den Hellige Ånd forut talte ved Davids munn om Judas, han som ble veiviser for dem som grep Jesus.

 Apg 3:18

Men Gud oppfylte på denne måten det som han forut forkynte ved alle profetenes munn, at hans Messias skulle lide.

Hevder også Det Nye Testamentet å være inspirert? På en særlig måte garanteres inspirasjonen i Det Nye Testamentet ved det som Jesus sa til sine disipler at den Hellige Ånd skulle lede dem inn i hele sannheten.

 Joh 16:13

Men når han kommer, sannhetens Ånd, skal han veilede dere til hele sannheten. For han skal ikke tale av seg selv, men det han hører, skal han tale, og de kommende ting skal han forkynne dere.

Likeså sa Jesus at Den Hellige Ånd skulle minne dem om alt det han hadde sagt til dem. Hvis ikke det hadde vært tilfelle ville nok mye av hans ord blitt glemt eller fordreid på grunn av den menneskelige faktor som heter glemsomhet.

 Joh 14:26

Men talsmannen, Den Hellige Ånd, som Faderen skal sende i mitt navn, han skal lære dere alle ting, og minne dere om alt det som jeg har sagt dere.